

|   |   |                       |
|---|---|-----------------------|
| Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)  | Історія світової культури<br>LW 291 1B ISWK   | 2022-2023 –2 семестр; |
| Academic year / Навчальний рік - Семестр  |   |                       |
| Course of study / Назва спеціальності   | 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії   |                       |
| Educational program / Освітня програма<br>Education - ECTS / Рівень – Кредити<br>Status / Статус<br>Learning language / Мова навчання | Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти 3 ECTS<br>Варіативна<br>Українська мова  |                       |
| Author / Укладач  | Шайкан Валентина Олексіївна, доктор історичних наук, професор,<br>Державний університет економіки і технологій,<br>e-mail: <a href="mailto:vashaikan@gmail.com">vashaikan@gmail.com</a> ; <a href="http://orcid.org/0000-0001-9408-9154">http://orcid.org/0000-0001-9408-9154</a><br>моб. +380687758800 |                       |
| Консультації  |   | вт, 14.00-15.00       |

#### A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Надання бакалаврам теоретико-практичних знань щодо розуміння проблем сучасної історії світової культури; ознайомлення студентів з методологічною орієнтацією зарубіжних і українських вчених – істориків і культурологів, здобутками світової цивілізації у сферах матеріальної та духовної культур; вивчення характерних рис сучасної світової культури, особливостей культурних епох, їх духовних цінностей та пріоритетів, досягнень українського народу на кожному історичному етапі; ознайомлення із досягненнями в різних галузях духовної культури, видами та жанрами мистецтва, найбільш важливими фактами історії світової культури; нове осмислення важливих історичних і культурних фактів, подій від найдавнішого періоду розвитку людської цивілізації на території Західної та Східної Європи, Америки та Азії, на теренах України до сучасності та нове формування на цій основі світоглядних ідей, без яких неможливе формування історичної свідомості сучасного громадянина України.

#### B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Основи теорії культури. Історія світової культури давньої, середньовічної, нової доби: культура первісного суспільства, давніх цивілізацій, античності; культура Візантії, Західної Європи періоду Середньовіччя, Середньовічного Сходу; культурна спадщина народів доколумбової Америки; культура Відродження, європейська культура епохи Просвітництва XVIII ст.; Європейська культура XIX ст. Російська культура XIX ст. початку XX ст. Історія української культури від найдавніших часів – на початку XXI ст. : у найдавніші часи; культура Київської Русі; литовсько-польської доби ( XIV - перша половина XVII ст.); Культура козацької доби ( друга половина XVII – XVIII ст.); Культура України в XIX – на початку XX ст. Культура і сучасність (XX – початок XXI ст.): Світова культура XX – початку XXI ст.; Українська культура XX – початку XXI ст.; Матеріальна культура й предметне середовище. Феномен дизайну в системі світової культури.

#### C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| Інтегральна компетентність (ІК) | Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.  |
| Загальні компетентності (ЗК)    | ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.<br>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.<br>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.<br>ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. |



|   |  |
|---|--|
|   | <p>ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.<br/>ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).<br/>ЗК7. Здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях.<br/>ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.<br/>ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.<br/>ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.<br/>ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>  |
| Спеціальні (фахові) компетентності (СК) | <p>СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.<br/>СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.<br/>СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичних науках, у міждисциплінарних дослідженнях.<br/>СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.<br/>СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).<br/>СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті та місце в них України.<br/>СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.<br/>СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.<br/>СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.<br/>СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).<br/>СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.<br/>СК14. Здатність здійснювати професійну комунікацію через засоби масової інформації, готовність до професійної журналістської діяльності у міжнародному контексті, враховуючи тенденції розвитку міжнародного інформаційного простору, впливу журналістики на міжнародні відносини.<br/>СК15. Здатність створювати інформаційно-аналітичний, медійний, ЗК-продукт, визначати та застосовувати інструменти для вирішення завдань внутрішньої і зовнішньої комунікації.<br/>СК16. Здатність ідентифікувати проблеми медіа-впливу на суспільні процеси та індивідуальну свідомість, критично опрацьовувати медіатексти.<br/>СК17. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, діяти соціально відповідально.</p> |
| Програмні результати навчання (ПР)      | <p>ПН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.<br/>ПН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.<br/>ПН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.<br/>ПН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.<br/>ПН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні</p>  |



події та процеси.

ПН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

ПН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

ПН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

ПН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

ПН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

ПН18. Створювати інформаційні приводи, готувати інформаційні повідомлення, комунікувати через засоби масової інформації та за допомогою сучасних інформаційних технологій та інструментів.

ПН19. Реалізовувати креативні здібності та журналістську майстерність у процесі комунікації, враховуючи існуючі стандарти щодо пошуку та збору інформації та особливості розвитку міжнародної журналістики.

ПН20. Здатність управляти зовнішніми та внутрішніми комунікаціями організації, формувати напрямки інформаційно-комунікаційних заходів зі створення, зміцнення бренду, використовувати знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

ПН22. Дотримуватися існуючих стандартів та етичних норм у професійній діяльності, співвідносити практичну діяльність з вимогами національного та міжнародного законодавства.

#### D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

| Тиждень/<br>Дата                      | Тема  | Форма діяльності (заняття), години, формат          | Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті)   |
|---------------------------------------|---|---|--|
| <b>II семестр:</b><br>Згідно розкладу | Тема 1: Вступ до курсу «Історія світової культури». Культура первісного суспільства, давніх цивілізацій, античності | Лекція, (2год), аудиторна, ZOOM, MOODLE             | Опрацювання літератури:<br>основна : 1-3, 5,8,12-18, 20,22-23, 26-29<br>додаткова (монографії) : 2-3,8-9<br>методичне забезпечення: 1  |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу  |   | Семінарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE | <b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b><br><br>1. Назвіть основні значення поняття «культура». Дайте визначення культурології. Назвіть причини, за якими необхідно вивчати культурологію. 2. Дайте характеристику основним функціям культури. Що таке етнічна культура та у чому її головні ознаки?<br><br>3. Оберіть один із історичних типів культури і охарактеризуйте його.<br><br>4. Що покладено в основу періодизації первісних культур? Які чинники впливали на формування релігійного світогляду давніх людей? Назвіть форми найдавніших релігійних вірувань. |



|  |  |   |  |
|--|--|---|--|
|  |  |   | <p>5. Найбільш значні досягнення давніх людей у сфері матеріальної культури в період мезоліту. Поняття та їх зміст: «археологічна культура», «неолітична революція».</p> <p>6. Головні особливості первісної культури.</p> <p>7. Який вплив мала релігія на розвиток давньоєгипетської культури?</p> <p>8. Особливості будівництва та архітектури в Месопотамії; досягнення давньокитайської науки й техніки.</p> <p>9. Назвіть характерні риси крито-микенської культури. «Геометричний стиль».</p> <p>10. Назвіть літературні пам'ятки античності та їх авторів. Що таке «афінська демократія та який зв'язок між нею та розквітом культури у Афінах?</p> <p>11. Театр, основні види вистав, видатні поети-трагіки античності.</p> <p>12. Основні періоди розвитку культури, релігійні вірування, пантеон богів Давнього Риму; «золотий вік» римської літератури.</p> <p>Робота з тестовими завданнями за темою семінарського заняття (робота всієї групи, наприкінці навчального семестру додаються 5 балів).</p> |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> | <p>Тема 2: Культура Візантії, Європи Середньовіччя, Середньовічного Сходу.</p> | <p>Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE</p>            | <p>Опрацювання літератури:<br/>основна: 1-2, 5, 8, 12-18, 21-23, 27-29<br/>додаткова: 2-3, 8-9, 13-15, 22<br/>методичне забезпечення: 1</p>  |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> |  | <p>Семінарське заняття, 2 год аудиторне, ZOOM, MOODLE</p> | <p><b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b></p> <p>1. Назвіть території, які входили до складу ранньовізантійської держави та дайте періодизацію візантійської історії.</p> <p>2. Наведіть приклади монументального живопису Візантії IV – VII століть, назвіть основні жанри ранньовізантійської літератури.</p> <p>3. Охарактеризуйте систему візантійської освіти та рівень розвитку її науки.</p> <p>4. В чому полягають особливості періодизації культурно-історичного процесу епохи Середньовіччя в країнах Західної Європи?</p> <p>5. Як вплинуло християнське світорозуміння на цінності та ідеали середньовіччя? Визначте структуру освіти в різні періоди середньовіччя.</p> <p>6. Визначте складові романського стилю; назвіть стильові особливості готичних храмів.</p> <p>7. Якими були теми і жанри літератури середньовіччя? Які складові визначають рицарську культуру?</p>   |



|  |   |  |   |
|--|---|--|---|
|  |   |  | <p>8.Розкажіть про специфічні об'єднавчі риси, які заклали підвалини культури Арабського халіфату. Яким чином релігійна система впливала на розвиток культурних тенденцій країн ісламського світу?</p> <p>9.Розкажіть про особливості культового будівництва Індії періоду середньовіччя.</p> <p>10.Які наукові досягнення уславили культуру середньовічного Китаю? Особливості розвитку японської культури. У чому нині полягає привабливість та популярність японської культури?</p> <p>11.Ідеологічне підґрунтя африканської культури. Яке місце посідає маска серед культурних цінностей африканців?</p> <p>Робота з тестовими завданнями I рівня (№№1-25).</p>   |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> | <p>Тема 3: Культурна спадщина народів доколумбової Америки. Культура Відродження. Культура Західної Європи XVII ст.</p> | <p>Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE</p>             | <p>Опрацювання літератури:<br/>основна : 1-3, 5,8,12-18, 20,22-23, 26-29<br/>додаткова : 8,9,14<br/>методичне забезпечення: 1</p>   |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> | <p>Європейська культура епохи Просвітництва XVIII ст.</p>   | <p>Семинарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE</p> | <p><b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b></p> <p>1.На яких ідеологічних засадах відбувався розвиток народів доколумбової Америки? Визначте та розкажіть про рівень розвитку матеріальної культури у народів доколумбової Америки. Назвіть найбільш популярні види декоративно-прикладного мистецтва індіанців доколумбової Америки.</p> <p>2.Назвіть особливості культурного розвитку цивілізацій інків, майя, ацтеків.</p> <p>3.Розкажіть про наукові досягнення інків, майя, ацтеків.</p> <p>4.Що таке Відродження? У чому полягають особливості італійського Відродження?</p> <p>5.У чому полягають особливості Північного Відродження? Назвіть найбільш відомих художників Північного Відродження та охарактеризуйте їх шедеври.</p> <p>6.Проаналізуйте життєвий та творчий шлях Леонардо да Вінчі, Мікеланджело як приклад реалізації важливих тенденцій культури Відродження.</p> <p>7.Назвіть причини, що викликали необхідність реформування католицької церкви? У чому суть політики католицької церкви, яка дістала назву Контрреформації?</p> <p>8.Як загальне піднесення економіки, великі</p> |



|                                      |  |   |   |
|--------------------------------------|--|---|---|
|                                      |  |   | <p>відкриття природознавчих наук, подальший розвиток філософії проявились у тих видах мистецтва, які наочніше відображають зміни людини?</p> <p>9. Назвіть країну, де зародився новий стиль художньої творчості – бароко? Чим уславився провідний художник Фландрії Пітер-Пауль Рубенс? Назвіть найбільш відомі картини Рубенса.</p> <p>10. Що ви знаєте про найбільш яскравого представника напрямку класицизму у живописі – французького художника Ніколя Пуссена? Чому художня культура класицизму була суворо регламентованою?</p> <p>11. Як культура бароко сприяла подальшому розвитку архітектури?</p> <p>12. Які соціально-політичні зрушення у суспільстві сприяли поширенню ідей Просвітництва, в чому вони полягають? Чому в епоху Просвітництва особливої популярності набувають художні твори авантюрного жанру? Розкрийте причини і сутність такого особливого явища епохи, як «освічений абсолютизм», на прикладі Росії XVIII ст.</p> <p>13. В межах яких стильових напрямків розвивалося образотворче мистецтво XVIII ст.? Проаналізуйте досягнення віденської музичної школи.</p> <p>14. Чому класицизм – напрямок у європейській літературі й мистецтві, сформувався і одержав свій розвиток саме у Франції?</p> <p>Робота з тестовими завданнями I рівня (№№ 25-50).</p> |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу | Тема 4: Європейська культура XIX ст.<br>Російська культура XIX ст. | Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE             | Опрацювання літератури:<br>основна: 1-3, 5,8,12-18, 20,22-23, 26-29<br>додаткова: 8-9<br>методичне забезпечення: 1  |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу |  | Семинарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE | <b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b><br><br>1. Які найвидатніші технічні винаходи були здійснені в XIX – на поч. XX ст.? Назвіть імена знаменитих винахідників. Як промислова революція вплинула на розвиток соціально-економічних відносин і духовний світ людини?<br>2. Коли і чому зароджується романтизм? Назвіть його видатних представників. Які національні особливості мав романтизм у різних країнах? Що було характерно для творів неоромантиків? Хто з представників цього художнього напрямку найбільше вас приваблює і чому?<br>3. Коли виникає критичний реалізм? Які його   |



|                                      |  |   |  |
|--------------------------------------|--|---|--|
|                                      |  |   | <p>основні риси? Які відмінності між творами романтиків і представників критичного реалізму?</p> <p>4.Що характерно для натуралізму? В яких творах найбільш послідовно був втілений натуралістичний метод? Чому вважається, що символізм, як напрям у мистецтві, з'являється там, де натуралізм виявляв свою неспроможність? Коли і чому зароджується імпресіонізм? Які його особливості?</p> <p>5.Які суспільно-політичні процеси вплинули на розвиток російської культури XIX ст.? Яку роль відіграла Петербурзька академія мистецтв в розвитку художнього життя Росії першої половини XIX ст.?</p> <p>6.Які художні напрями були розповсюджені в російському мистецтві першої половини XIX ст.? Назвіть імена знаменитих архітекторів Петербурга XIX ст. Якими будівлями вони прославилися?</p> <p>7.Як і коли була створена Третьяковська картинна галерея в Москві?. Художнім творах якого напрямку надавав перевагу Пало Третьяков, створюючи колекцію?</p> <p>8.Що ви знаєте про творчість Карла Брюлова? Які його полотна найбільш вас приваблюють? Представником якого художнього напрямку був Ілля Рєпін?. Які теми стали головними для його полотен?</p> <p>9.Коли і з якою метою було створено Товариство пересувних художніх виставок? Які видатні російські художники стали його членами?</p> <p>10.Що було характерно для розвитку російського театру першої половини XIX ст.? Назвіть імена видатних акторів і драматургів, які користувалися найбільшою популярністю у передовій громадськості.</p> <p>11.Як і коли виникло творче музичне об'єднання «Могуча кучка» ? Що було характерним для творчості композиторів цього об'єднання? Як життя і творчість П.І. Чайковського пов'язані з Україною?</p> <p>Робота з тестовими завданнями за темою семінарського заняття (робота всієї групи, наприкінці навчального семестру додаються 5 балів).</p> |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу | Тема 5: Культура на українських землях у найдавніші часи. Культура Київської Русі. | Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE | Опрацювання літератури: основна : 2-5, 7- 8, 14 -17, 20-22, 24, 26, 30-37 додаткова : 1-2, 8, 10-12, 15 методичне забезпечення: 1  |



|                                       |  |  |   |
|---------------------------------------|--|--|---|
| <p>II семестр<br/>Згідно розкладу</p> |  | <p>Семінарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE</p> | <p><b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1.Що вам відомо про час і шляхи появи первісних людей на території України? Які археологічні знахідки підтверджують існування релігійних вірувань у найдавнішого населення України?</li><li>2.Трипільська археологічна культура як найяскравіша культури епохи енеоліту (мідного віку).</li><li>3.Які культури епохи бронзи знайдені в Україні? Їхні характерні ознаки. Що вам відомо про Кам'яну Могилу – культурну пам'ятку нашого краю.</li><li>4.Розкажіть про матеріальну культуру давніх кочовиків України. Охарактеризуйте скіфський звіриний стиль.</li><li>5.Що стало підґрунтям духовної культури давніх слов'ян?</li><li>6.Назвіть складові частини культури Київської Русі. Які дві епохи в розвитку культури Київської Русі визначає історична наука?</li><li>7.Назвіть імена головних язичницьких богів.</li><li>8.Чому Київську Русь називали «гардарикою»? Як була створена абетка, названа кирилицею? Які форми навчання були у Київській Русі? Визначте основні напрямки науки в Київській державі?</li><li>9.Чому стала потрібною II релігійна реформа князя Володимира? Назвіть першу кам'яну церкву Києва. Чому головний храм Києва названо Софійським? Хто був першим митрополитом Київської Русі з русичів? Яка роль «пояса Шимона» в побудові Успенської церкви Києво-Печерського монастиря?</li><li>10.Чому для прикрашення храмів православна церква використовує ікони, а відмовилась від скульптури? За рахунок чого досягалась урочистість богослужіння у православних храмах?</li><li>11.Яку роль у розвитку культури Київської держави відігравали монастирі? Як перекладається поняття «агіографія»? Назвіть імена перших письменників – священнослужителів княжої доби. Про що розповідає «Патерик» Києво-Печерського монастиря?</li><li>12.Назвіть найдавнішу рукописну книгу, що дійшла до наших часів. Назвіть головні, найбільш відомі літературні твори. Назвіть найдавніший літописний твір часів Київської Русі. Назвіть автора першого на Русі кодексу законів.</li><li>13.Назвіть та розкажіть про перших лікарів часів княжої доби.</li><li>14.Чому перервався процес розвитку культури</li></ol> |
|---------------------------------------|--|--|---|





|                                      |   |   |   |
|--------------------------------------|---|---|---|
|                                      |   |   | Київської Русі?<br>Робота з тестовими завданнями II рівня (№№ 1-24).  |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу | Тема 6: Українська культура, литовсько-польської доби | Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE             | Опрацювання літератури:<br>основна: -3, 5, 8, 12-18, 20, 22-23, 26-37<br>додаткова: 13-19<br>методичне забезпечення: 1  |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу |   | Семінарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE | <b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b> 1. Поясніть суть принципу «старого не рушимо, нового не вводимо». 2. Яким чином здобували освіту на українських теренах у XIV – XVI ст.? 3. Простежте шлях формування першого українського вищого навчального закладу. 4. Які наслідки мала Люблінська унія для української культури? 5. У чому полягала причина появи та зміст полемічної літератури? 6. Розкажіть про розвиток друкарської справи в Україні. 7. Які особливості мала українська архітектура у XIV – XVI ст.? <b>Тестові завдання:</b> 1. Як називаються ліро-епічні твори XVI – ХУП ст. на історико-героїчну та побутову тематику, що виконувалися речитативом у супроводі бандури, кобзи, ліри?: а) думи; б) поеми; в) балади; г) биліни.<br><br>2. Укажіть особливості розвитку української культури другої половини XVI – першої половини XVII ст.: 1. Поява козацького літописання та історичної прози. 2. Поширення книгодрукування. 3. Розквіт козацького бароко в архітектурі. 4. Поява полемічної літератури. 5. Поява «курйозних віршів» у літературі. 6. Поява монументальної скульптури та портретного живопису. 7. Поширення шкільної драми, інтермедій і вертепу; а) 1, 2, 4, 5; б) 2, 4, 6, 7; в) 1,3,5,6; г) 2, 3, 4, 6.<br><br>3. Який із поданих нижче історико-літературних творів не належить до козацьких літописів?: а) «Літопис Самовидця»; б) «Хроніка з літописців стародавніх» Ф. Софоновича.; в) Літопис Г. Граб'янки; г) Літопис С. Величка.<br><br>4. Петро Кордован був: а) ректором Києво-Могилянської академії; б) першим документально засвідченим українським вченим; в) київським митрополитом; г) майстром дерев'яного будівництва.<br><br>5. У якому місті була організована перша братська |



|  |  |  |   |
|--|--|--|---|
|  |  |  | <p>школа?: а) Ярославлі; б) Києві; в) Львові; г) Острозі.</p> <p>6. Першим письменником-полемістом, автором твору «Ключі царства небесного» був: а) Петро Могила; б) Герасим Смотрицький; в) Мелетій Смотрицький; г) Петро Скарга.</p> <p>7. Першою друкованою Біблією слов'янського світу була: а) «Острозька Біблія»; б) «Пересопницьке Євангеліє»; в) «Часослов»; г) «Октоїх».</p> <p>8. Першими слов'янськими друкованими книгами були: а) «Часослов» і «Октоїх»; б) «Псалтир» і «Апостол»; в) «Шестидневець» і «Буквар»; г) «Катехізис» і «Позорище мысленное».</p> <p>Робота з тестовими завданнями II рівня (№№25-50).</p>   |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> | <p>Тема 7: Культура козацької доби (II половина XVII- XVIII ст.)</p> | <p>Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE</p>             | <p>Опрацювання літератури: основна: 3, 6-7, 9,10, 12-18 додаткова: 16 - 20 методичне забезпечення: 1</p>  |
| <p><b>II семестр</b><br/>Згідно розкладу</p> |  | <p>Семинарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE</p> | <p><b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b> 1. Чому Києво-Могилянська академія стала центром українського культурного і наукового життя? 2. Охарактеризуйте методи навчання та типи шкіл на землях Війська Запорозького. 3. Які основні положення філософських поглядів Г. Сковороди? 4. Розкрийте роль релігії та церкви в житті запорозького козацтва. 5. У чому полягають особливості розвитку української літератури XVII – XVIII століть? 6. Визначте роль Запорізької Січі в захисті й збереженні національно-культурних і релігійних традицій українського народу. 7. Простежте шлях становлення й розвитку українського театрального мистецтва. 8. У чому полягає своєрідність українського бароко? <b>Тестові завдання:</b></p> <p>1. Перший на українських землях вищий навчальний заклад - університет, був заснований:</p> <p>а) 1551 р.; б) 1700 р.; в) 1661 р.; г) 1460 р.</p> <p>2. Про якого діяча йдеться в уривку з історичного джерела?</p> <p><i>«Не будучи українцем за походженням, усе своє</i></p> |



|                                      |  |   |  |
|--------------------------------------|--|---|--|
|                                      |  |   | <p>життя присвятив служінню Україні, ставши для прийдешніх поколінь одним із символів української національної ідентичності. Посівши митрополичу кафедру забороненої православної церкви, домігся від королівської влади її легалізації. Заповідав не ставити йому після смерті ніяких пам'ятників, хоча сам, ще при житті, створив собі пам'ятник - Київську Академію»: а) П. Могилу; б) І. Борецького; в) І. Вишенського; г) Ф. Прокоповича.</p> <p>3. Більшість представників української культури II пол. XVII – I пол. XVIII століть були вихідцями з: а) духівництва, православної шляхти, міщан; б) духівництва, козацтва, міщан; в) козацтва, міщан, світської інтелігенції; г) духівництва; купецтва; студентства.</p> <p>4. На території Запорозької Січі козаки завжди споруджували церкву на честь: а) Миколи Чудотворця; б) Георгія Побєдоносця; в) Покрови Пресвятої Богородиці; г) Трійці.</p> <p>5. Портрет мецената або даровця церкви називається: а) аматорський портрет; б) жертвний портрет; в) ктиторський портрет; г) меценатський портрет. 6. У Києво-Могилянській академії основну увагу приділяли вивченню : а) філософії, теології, граматики; б) математики, фізики, географії; в) літератури, історії, музики; г) філософії, історії, граматики. 7. Священиків на Запорізьку Січ направляв: а) П. Могилу; б) І. Борецького; в) І. Вишенського; г) Ф. Прокоповича. 8. Першим підручником з вітчизняної історії вважають: а) «Синопис» (авторство приписують І. Гізелю); б) «Хроніку» (Ф. Сафроневича); в) «Краткое описание о козацком малороссийском народе ...» (П. Симоновського); г) «Літопис Самовидця» (анонімний твір, імовірний автор - Роман Ракушка).</p> <p>Робота з тестовими завданнями I-II рівнів за темою семінарського заняття (робота всієї групи, наприкінці навчального семестру додаються 5 балів).</p> |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу | Тема 8: Культура України в XIX – на початку XX ст. | Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE | Опрацювання літератури:<br>основна : 1-3, 6, 12-18, 20-37<br>додаткова : 21-22<br>методичне забезпечення: 1  |
|                                      |  | Семінарське                             | <b>Контрольні запитання і завдання для</b>   |



|                                       |  |  |   |
|---------------------------------------|--|--|---|
| <p>II семестр<br/>Згідно розкладу</p> |  | <p>заняття, 2<br/>ГОД,<br/>аудиторне,<br/>ZOOM,<br/>MOODLE</p> | <p><b>Обговорення на семінарі:</b></p> <p>1. Доведіть, що в XIX ст., незважаючи на несприятливі історичні умови, розпочався процес відродження національно-культурного життя на українських землях.</p> <p>2. Які зміни в розвитку початкової та середньої освіти відбулися в першій половині XIX ст.?</p> <p>3. Яку роль відігравали університети в розвитку наукових знань? Назвіть імена провідних вчених, які працювали в українських університетах.</p> <p>4. Який художній стиль був провідним в архітектурі XIX ст.? Охарактеризуйте його особливості. Назвіть імена провідних архітекторів Києва. Якими будівлями вони прикрасили місто в XIX – початку XX ст.? Що ви можете сказати про будівництво та архітектурний вигляд Олександрівська (майбутнього Запоріжжя) XIX – початку XX ст.?</p> <p>5. Як розвивалася монументальна скульптура в Україні? Які найвідоміші пам'ятники були створені скульпторами в XIX ст.?</p> <p>6. Назвіть художників першої половини XIX ст., які жили й працювали в Україні. Чим вас приваблює їхня творчість?. До якого художнього напрямку належить творчість Т.Г. Шевченка? У яких видах і жанрах образотворчого мистецтва він працював? Назвіть найвідоміші твори митця.</p> <p>7. Чому саме реалістичний художній напрям виборов провідні позиції в українському образотворчому мистецтві другої половини XIX ст.?</p> <p>8. У чому полягає історико-культурне значення діяльності композитора Миколи Лисенка?</p> <p>9. Чому українських театральних діячів другої половини XIX ст. прийнято називати корифеями? Назвіть представників українського театру корифеїв. <b>Тестові завдання:</b></p> <p>1. В якому році було відкрито Олександрівське семикласне середньо-технічне училище, яке згодом поклало початок Запорізькому національному технічному університету?:<br/>а) 1890 р.; б) 1900 р.; в) 1907 р. г) 1927 р.</p> <p>2. Який з цих університетів є найстаршим в Україні?: а) Львівський; б) Харківський; в) Київський; г) Новоросійський.</p> <p>3. Хто з цих науковців став першим українським лауреатом Нобелівської премії?: а) І. Вернадський; б) М. Остроградський; в) І. Мечніков; г) І. Сікорський.</p> |
|---------------------------------------|--|--|---|



|                                      |   |   |   |
|--------------------------------------|---|---|---|
|                                      |   |   | <p>4. На початку XX ст. перші в світі багатомоторні літаки «Русский витязь» та «Илья Муромец» сконструював: а) П. Нестеров; б) І. Сікорський; в) Д. Григорович; г) О. Жуковський.</p> <p>5. У першій половині XIX ст. в архітектурі та образотворчому мистецтві утвердився художній стиль: а) бароко; б) класицизм; в) романтизм; г) модернізм.</p> <p>6. У 1888 р. пам'ятник Б. Хмельницькому у Києві було створено скульптором: а) М. Микешиним; б) Л. Позеном; в) В. Демут-Малиновським; г) Б. Едуардсом.</p> <p>7. Оперний театр у Києві було збудовано за проектом архітектора: а) О. Бекетова; б) В. Шретера; в) А. Меленського; г) В. Беретті.</p> <p>8. Картини «Циганка-ворожка», «Катерина», «Селянська родина», малюнки «У в'язниці», «Кара шпіцрутенам» належать художнику: а) І. Репіну; б) В. Тропініну; в) М. Пимоненку; г) Т. Шевченку.</p> <p>9. Опері «Тарас Бульба», «Наталка Полтавка», «Різдвяна ніч», «Утоплена», «Енеїда» написав композитор: а) С. Гулак-Артемівський; б) М. Лисенко; в) П. Чайковський; г) І. Глінка.</p> <p>10. Яку назву мала перша українська опера?: а) «Тарас Бульба»; б) «Запорожець за Дунаєм»; в) «Наталка-Полтавка»; г) «Мазепа»</p> <p>Робота з тестовими завданнями I-II рівнів за темою семінарського заняття (робота всієї групи, наприкінці навчального семестру додаються 5 балів).</p> |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу | Тема 9: Світова культура XX – початку XXI ст. Українська культура XX - початку XXI ст. Матеріальна культура й предметне | Лекція (2 год), аудиторна, ZOOM, MOODLE | Опрацювання літератури:<br>основна : 1-3, 6, 12-37<br>додаткова : 1, 3, 5-6, 13, 14, 19<br>методичне забезпечення: 1  |
| <b>II семестр</b><br>Згідно розкладу |   |   |   |



|  |  |   |  |
|--|--|---|--|
|  | середовище. Феномен дизайну в системі культурології. | Семінарське заняття, 2 год, аудиторне, ZOOM, MOODLE | <p>Підсумкове заняття: загальний підсумок отриманих балів за видами виконаних індивідуальних, самостійних завдань, участі на семінарських заняттях під час обговорення питань.</p> <p><b>Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі:</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1.Які соціально-економічні і політичні процеси вплинули на розвиток культури ХХ ст.? Назвіть причини появи й особливості модернізму? Які художні напрямки належать до модернізму?</li><li>2.Який художній напрям представляв Анрі Матісс? Що було характерно для цього напрямку? У чому виявилась своєрідність творчості Пікассо?</li><li>3.Охарактеризуйте творчість найвідоміших представників абстракціонізму. Що таке «поп-арт» та «оп-арт»?</li><li>4.Які риси характерні для творів реалізму? В яких творах 30-х років була представлена антивоєнна тематика?</li><li>5.Як розвивалось театральне мистецтво напередодні Другої світової війни?</li><li>6.Що було характерно для літератури СРСР у 40-70-ті роки? Назвіть імена митців представників дисидентського руху?</li><li>7.У яких країнах, у творчості яких кінематографів найбільше були втілені ідеї неореалізму? Які найвидатніші досягнення радянського кінематографу?</li><li>8.Що таке «масова культура»? Охарактеризуйте найпопулярніші жанри масової культури. Що спричинило появу контркультури? Яке її призначення?</li><li>9.Охарактеризуйте творчий доробок Георгія Нарбута.</li><li>10.Хто був першим президентом Української Академії наук? В якому науково-дослідному інституті України в 1932 р. вперше в СРСР було розщеплено атомне ядро?</li><li>11.Назвіть фільми, створені у 60-80-ті рр. ХХ ст. , які належать до українського поетичного кіномистецтва, засновником якого був О. Довженко?</li><li>12. Який твір Ліни Костенко був відзначений найвищою нагородою України – Шевченківською премією? Назвіть твори Володимира Івасюка.</li></ol> <p>Робота з тестовими завданнями III рівня (робота всієї групи, наприкінці навчального семестру додаються 5 балів).</p> |
|--|--|---|--|



|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  |  |
|--|--|--|--|

1. Вивчення дисципліни передбачає виконання обов'язкових завдань у контексті семінарських тем для обговорення.
2. Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуального завдання.
3. Детальний план проведення семінарських занять, завдання для семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE.

#### **E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)**

1. Абрамович С. Д. Культурологія: [навч. посіб.] / С. Д. Абрамович, М. С. Тілло, М. Ю. Чікарьова – К.: Кондор, 2005. – 352 с.
2. Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю. Світова та українська культура: Навчальний посібник. – Львів: Світ, 2004.- 344 с.
3. Акимович Є.О. Українська культура в історичному вимірі / Є. О. Акимович. – Одеса: Маяк, 2009. – 496 с.
4. Бунятян К.П. Давнє населення України: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2003.- 232 с.
5. Вечірко С. М. Українська та зарубіжна культура : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / С. М. Вечірко, О. М. Семашко, В. В. Олефіренко та ін. – К. : КНЕУ, 2003. – 367с.
6. Дзюба І. Україна у пошуках нової ідентичності. Статті. Виступи. Інтерв'ю. Памфлети. - К. : Україна, 2006. – 845с.
7. Дзюба О. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X-середина XVII ст.) : пос.-довідник / Дзюба О., Павленко Г. – К. : Артєк, 1998. – 200 с.
8. Європейська та українська культура в нарисах : навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. Ї.З. Цехмістро, В.І. Штанько, В.С. Старовойт та ін. - К. : Центр навч. літ., 2003. – 320с.
9. Запорозжці. До історії козацької культури. – К. : Мистецтво, 1993. – 400с.
10. История украинской музыки : Учеб. пособ. для студ. муз. вузов. / Сост. и ред. А. Я. Шреер-Ткаченко. – М. : Музыка, 1981. – 269с.
11. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: Навч. посіб. / В.М. Литвин, В.І. Гусев, А.Г. Слюсаренко та ін.. – К.: Вища школа, 2002.- 430 с.
12. Історія світової культури / Під заг. ред. Дєдкова. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 376 с., іл.
13. Історія світової та української культури / [В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко]. – К. : ЛітераЛТД, 2005. – 464 с.
14. Історія української культури / за заг. ред. І. Крип'якевича. – 2-е вид. – К. : Либідь, 1999. – 656с.
15. Історія української та зарубіжної культури : навч. посіб. / за ред. С. М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – 3-є вид. – К. : Знання, 2001. – 326с.
16. Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб. / [С. М. Клапчук, Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін.]; під ред. С. М. Клапчука. – [6-е вид.] – К.: Знання-Прес, 2007. – 358 с.
17. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. В. Кордон – К. : ЦУЛ, 2003. – 508с.
18. Культурологія: українська та зарубіжна культура: навч. посібник / [М. М. Закович, І. А. Зязун, О. М. Семашко та ін.]; за ред. М. М. Заковича. III видання, стереотипне. – К.: Знання. – 2007. – 567 с.[Вища освіта XXI століття]
19. Левікова С. І. Молодіжна субкультура: Навчальний посібник. - М.: ФАИР-ПРЕСС.2004.
20. Лекції з історії світової вітчизняної культури : навч. посіб. для вузів гуманіт. спец. / за заг. ред. А. Яртися. – Львів : Світ, 1994. – 496с.
21. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. А. Яртися та В. Мельника. – 2-е вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с.
22. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна культура / В. Х. Лобас – К. : МАУП, 2000. – 224 с.
23. Матвеева Л. Л. Культурологія: [навч. посіб.] / Л. Л. Матвеева. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
24. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко – К.: Довіра, 1992. – 141 с.
25. Петровський В. В. Історія України. Неупереджений погляд. Факти. Міфи. Коментарі. / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Х. : Школа, 2007.– 589 с.
26. Попович М. В. Культура: ілюстрована енциклопедія України / М. В. Попович. – К.: Балтія-Друк, 2009. – 184 с.
27. Світова художня культура: Від первісного суспільства до початку середньовіччя: Навчальний посібник / О.П. Щолокова, С.В. Шип, О.Л. Шевнюк, О.М. Семашко. – К.: Вища школа, 2004.- 175 с.
28. Теорія та історія світової і вітчизняної культури : підруч. для негуманіт. фак. вузів / Н.О. Горбач, С.Д. Гелей, З.П. Росінська. – Львів : Каменяр, 1992. – 166с.
29. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій : навч. посіб. для студ. внз / А.К. Бичко, Б.І. Бичко, Н.О. Бондар. – К. : Либідь, 1993. – 392с.

30. Українська культура в європейському контексті / [Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безверщук, Л. М. Новохатько]. – К. : Знання, 2007. – 679 с.
  31. Українська культура в європейському контексті / [Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безверщук, Л. М. Новохатько]. – К. : Знання, 2007. – 679 с.
  32. Українська культура: Історія і сучасність : навч. посіб. для ун-тів і пед. ун-тів / за ред. С. Черепанової. - Львів : Світ, 1994. – 456с.
  33. Українська та зарубіжна культура : Навч. посіб. для студ. вчз. / Дещинський Л.Є., Денісов Я.Я., Цубов Л.В. і інш. – 4-е вид., перероб. і доп. – Львів : Бескид Біт, 2005. – 304с.
  34. Українська та зарубіжна культура : Підручник / За ред. В. О. Лозового. – Х. : Одіссей, 2006. – 376с.
  35. Шевнюк О. Л. Культурологія: [навч. посіб]. / О. Л. Шевнюк. – К.: Знання-Прес, 2007. – 353 с.
  36. Шейко В. М. Історія української культури: [навч. посіб]. / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.
  37. Шейко В. М. Історія української культури: [навч. посіб]. / В. М. Шейко, В. Я. Білоцерківський. – К.: Знання, 2012. – 271 с.
- Історичні джерела:

Літопис руський / Пер. з давньорус. Л. Є. Махновця, відп. ред. О. В. Мишанич. – К. : Дніпро, 1989. – 591 с.

Повість временных лет. Подготовка текста, перевод, статьи и комментарии Д. С. Лихачева. – М. : Наука, 2007. – 670 с.

Повість врем'яних літ. Літопис ( За Іпатським перекладом) / пер. з давньоруської, післяслово, комент. В. В. Яременка. – К. – 1990. – С. 138–183.

#### F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Акимович Є. О. Українська культура в історичному вимірі / Є. О. Акимович. – Одеса: Маяк, 2009. – 496 с.
2. Відейко М. Ю. Шляхами трипільського світу / М. Ю. Відейко. – К. : Наш час, 2007. – 296 с.
3. Гончаревський В.Є. Цивілізаційний підхід до історії: сучасний український досвід 1991-2009).- К.: Логос, 2011.-238 с.
4. Дзюба О. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X-середина XVII ст.) / Дзюба О., Павленко Г. – К. : Артек, 1998. – 200 с.
5. Драгоманов М. П. Вибране... мій задум зложити очерк історії цивілізації на Україні. Т. 1 / М. Драгоманов. – К. : Либідь, 1991. – 682с.
6. Кара-Мурза С.Г. Советская цивилизация. От начала Великой Победы. /Сергей Георгиевич Кара-Мурза . - Харьков: Книжный Клуб «КСД», 2007.- 640 с.
7. Котляр М.Ф. Духовний світ літописання / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2011. – 338 с.
8. Тойнби А. Дж. Постигание истории: Пер. с англ. А.Е. Жаркова. /Сост. Огурцов А.П.; вступ. статья. Уколовой В.И.; закл. ст. Рашковского Е.Б. – М.: Прогресс, 1991.- 736 с.
9. Шпенглер О. Закат Европы: Очерки морфологии мировой истории. Т. 2. Всемирно-исторические перспективы /Пер. с нем. С.Э. Борич; Науч. ред. О.Н. Шпарага; Худ. обл. М.В. Драко.- Минск: ООО «Попурри», 1999. – 720 с.
10. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко – К.: Довіра, 1992. – 141 с.
11. Орлов Р. С. Язычество в книжной идеологии Руси // Обряды и верования древнего населения Украины. – К., 1990. – С. 101–114.
12. Толочко П. Культура Русі IX– XII століття / Толочко П. Київська Русь. – К., 1998. – С. 305–343.
13. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури ХУІ–ХУІІІ ст. / Ісаєвич Я. – К. : Знання, 1996. – 439 с.
14. Попович М. Україна в культурно-політичній системі Польсько-Литовської держави (Литовські статuti, міста і торгівля) / Попович М. Нарис історії культури України. – К., 1998. – С. 134–159.
15. Суліма В. Християнські пам'ятки XI–XIV століття / Суліма В. Біблія і українська література. – К., 1998. – С. 98–174.
16. Гриценко О. Козацтво / О. Гриценко // Нариси української популярної культури. – К., 1998. – С. 287–306.
17. Запорожці. До історії козацької культури / Упор. тексту і передм. І. Кравченка. Упор. іл. матеріалу Ю. Іванченка. – К.: Мистецтво, 1993. – 400 с.
18. Костюм запорозького козацтва // // Український костюм: надія на ренесанс. – К., 2005. – С. 69–75.
19. Сас П. Громадянські цінності та політична самосвідомість запорозьких козаків / П. Сас / Політична культура українського суспільства. – К., 1998.– С. 106–160.
20. Щербатюк О. В. «Театральність» як характерна риса культури України ХУІІ–ХУІІІ ст. і творча самореалізація особистості // Етика, естетика і теорія культури: Творчість і самореалізація особи / О. В. Щербатюк // Між від. наук. зб.-к., 1992. – Вип. 36. – С. 90–97.
21. Історія України в особах ХІХ – ХХ ст. / Кер. авт. кол. В. Замлинський – К. : Україна, 1995. – 479 с.
22. Крижанівський О. Історія церкви та релігійної думки в Україні / О. Крижанівський, С. Плохій. – У 3-х кн. – К. : Либідь, 1994. – Кн. 3. – К. : Либідь, 1994. – 336 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Електронний ресурс:



1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія світової культури» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»; 292 «Міжнародні економічні відносини»/ Розробник: *Шайкан Валентина Олексіївна, д.і.н., професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук.* - Кривий Ріг: Державний університет економіки і технологій, 2022 – 168 с. // Ресурс Moodle [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://moodle.kneu.dp.ua/>

#### G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТТЬ

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія світової культури» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»; 292 «Міжнародні економічні відносини» / Розробник: *Шайкан Валентина Олексіївна, д.і.н., професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук.* - Кривий Ріг: Державний університет економіки і технологій, 2022 р. – 168 с. // Ресурс Moodle [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://moodle.kneu.dp.ua/>
2. Історія світової культури / Автори: Г.М. Васильчук, Т.В. Васильчук, М.В. Дєдков (керівник), В.П. Катрич, Г.Л. Кладова, В.В. Кузьменко, Г.А. Сигида, І.М. Спудка, І.С. Рижова, Г.І. Шаповалов, Т.П. Щербина. Під заг. ред. М.В. Дєдкова. Рецензенти: Ольговський С.Я., к. і. н., проф., зав. каф. музеєзнавства та збереження культурної спадщини Київського національного університету культури та мистецтв; Жадько В.А., д. філософ. н., проф., зав. каф. суспільних дисциплін Запорізького державного медичного університету; Шайкан В.О., д. і. н., проф., зав. каф. історії України. Гриф МОН України. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 375 с., іл.
3. Українська інтелігенція і окупанти: проблеми стосунків //Шайкан В.О. Колабораціонізм на території рейхскомісаріату «Україна» та військової зони в роки Другої світової війни. Монографія. / Валентина Олексіївна Шайкан / Відп. ред. д.і.н., професор О.Є. Лисенко, Інститут історії України НАН України.- Кривий Ріг: «Мінерал» АГН, 2005. – С. 308-341 (466 с.)
4. Шайкан Валентина. Повсякдення українців у роки німецької окупації 1941-1944 /Валентина Олексіївна Шайкан / Інститут української археології та джерелознавства НАН України. – Київ, 2010.- 80 с. (Проект «Друга світова. Український вимір»).
5. Церква в Україні в роки гітлерівської окупації 1941-1944 рр.: проблеми взаємостосунків з окупантами; Українська інтелігенція напередодні Другої світової війни: соціально-економічні, політичні витоки колаборації //Шайкан Валерій, Шайкан Валентина. Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн: проблеми дослідження. Навчальний посібник для ст.-в ВНЗ / Валерій Олександрович Шайкан, Валентина Олексіївна Шайкан. Гриф МОН України.- Кривий Ріг: Вид. ФОП Чернявський Д.О., 2010. – С. 168-189 (261 с.).
6. Нацистська інформаційно-пропагандистська боротьба: формування ідеологічних ідей, поглядів та уявлень//Шайкан Валерій, Шайкан Валентина. Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн: проблеми дослідження. Навчальний посібник для ст.-в ВНЗ. Вид. друге: випр. та доп. / Валерій Олександрович Шайкан, Валентина Олексіївна Шайкан. Гриф МОН України.- Кривий Ріг: Вид. ФОП Чернявський Д.О., 2012. – С. 10-29, 203-226 (289 с.).
7. Andrii Shaikan, Valentyna Shaikan. Globalization and world culture of XX-beginning of XXI centuries: achievements, peculiarities, problems and perspectives // Scientific journal of Polonia University, 33 (2019), nr 2, p. 110-124. DOI: <http://dx.doi.org/10.23856/3312>
8. Valentyna Shaikan, Andrii Shaikan. Complicity and Collaborationism in Ukraine of 1939-1945: Reasons, Typical and Special Demonstrations: Monograph / Shaikan Valentyna Oleksiyivna, Dc. of Hist. Sciences, professor; Shaikan Andrii Valeriyovych, Dc. of Es. Sciences, professor / Translated from Ukrainian into English by Korzhova Lyudmyla Sergiyivna, Cand. of Ped. Sciences, assoc. professor of the State University of Economics and Technology (Kryvyi Rih). Recommended to publication by the Scientific Council of the State University of Economics and Technology (Kryvyi Rih), protocol No 5, 28.12.2020. – Prague, 2021. - 644 p. The publication is assigned with a DOI number: <https://doi.org/10.46489/CCU19391945-01> The paper version of the publication is the original version. The publication is available in electronic version on the website:<https://www.oktanprint.cz/p/complicity-and-collaborationism-in-ukraine> **Print ISBN 978-80-908066-4-1 E-book ISBN 978-80-908066-5-8.**
9. Legal Assessment and Speculation on the Topic of Collaborationism in Ukraine. Digital Dimension / Andrii Shaikan, Valentyna Shaikan //2021-03-21/ **jornal-article. DOI:<https://doi.org/10.1051/shsconf/202110003001>**
10. Collaborationism and War Crimes as Phenomena in the Information Society/Valentina Shaikan, Kateryna Datsko, Nina Ivaniuk, Alim Batiuk // *Proceedings of the III International Scientific Congress Society of Ambient Intelligence 2020 (ISC-SAI 2020, p.116-126)* 2020-04-02/ **jornal-article SOURCE-WORK-ID:<https://doi.org/10.2991/aebmr>**
11. Andrii Shaikan, Valentyna Shaikan. Kollaborationism and complicity in the history of mankind reflected in scholars and writers works // Scientific journal of Polonia University, 30 (2018), nr 5, p. 107-113. DOI: <http://dx.doi.org/10.23856/30112>.

#### H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна базується на нормативних та за вибором навчальних дисциплінах і є необхідною для опанування навчальних дисциплін «Історія української державності», «Історія українського суспільства»,

«Політологія», «Політичне маніпулювання», «Країнознавство», «Історія зарубіжної та української літератури» тощо.  
Обов'язкового знання іноземних мов не потребує.

#### I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

|   | Денна | Заочна |
|---|-------|--------|
| Лекції                                    | 18    | -      |
| Семінарські                               | 18    | -      |
| Самостійна робота студента (СРС)          | 45    | -      |
| Індивідуально-консультативна робота (ІКР) | 9     | -      |
| Курсова робота                            | –     | –      |

#### J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

|   | Денна                         | Заочна |
|---|-------------------------------|--------|
| Поточний контроль, в т.ч.:                    |                               | -      |
| оцінювання під час семінарських занять        | 60                            | -      |
| виконання індивідуальної роботи               | 5                             | -      |
| виконання і захист завдань самостійної роботи | 35                            | -      |
| науково-дослідницька робота                   | 10 (за наявності сертифіката) | -      |
| Підсумковий контроль (залік)                  | 100                           | -      |

| Шкала балів | Оцінка за 4-бальною шкалою  | Шкала ECTS |
|-------------|---|------------|
| 90 – 100    | Відмінно  | A          |
| 80 – 89     | Добре   | B          |
| 70 – 79     |   | C          |
| 66 – 69     | Задовільно  | D          |
| 60 – 65     |   | E          |
| 21 – 59     | незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)  | FX         |
| 0 – 20      | незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи. | F          |

#### K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і семінарські), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацювати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці семінарських завдань оцінюється якість наведених фактів і аргументів. Усі студенти обов'язково виконують «Контрольні запитання і завдання для обговорення на семінарі», а їх відсутність, за будь-яких причин, не може бути виправданям.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час підготовки тестових завдань за трьома рівнями з метою підготовки до іспиту, заліку);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою семінарські завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці, в тому числі використання, завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

#### L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

*вербальні/словесні* (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

*наочні* (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

*семінарські заняття*;

*пояснювально-ілюстративний*, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

*метод проблемного викладу*;

*дослідницький*.



**M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

Zoom – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

**N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ**

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

Coursea – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

EdX – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

Prometheus — український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

**O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК**

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти.

Якщо ви не отримуєте відповідь, відправте листа повторно.

**P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій:

[https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol\\_AD.pdf](https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf)

Стаття 42. Академічна доброчесність ЗАКОН УКРАЇНИ Про освіту

**APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО**

Рішенням кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій - протокол № 1 від 02.09. 2022 року

Укладач

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

Кафедрою соціально-гуманітарних наук

Протокол № 1 від 02.09. 2022 року

В.о. Завідувач кафедри

Валентина ШАЙКАН

Валентина ШАЙКАН

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій

Протокол № 1 від 20.09. 2022 року

Голова науково-методичної ради

Валентин ОРЛОВ